

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ
ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ
ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали XLIX навчально-методичної конференції

м. Харків, 9 грудня 2015 року

Харків
ХНМУ
2015

УДК 378.091.26(062.552)
ББК 74.58(4УКР)
0-64

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І., Тітова Н.С.

0-64 Організаційно-методичне забезпечення системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу: стан та перспективи : матеріали XLIX навч.-метод. конф. / кол. авт. – Харків : ХНМУ, 2015. – 164 с.

Згідно з діючим Законом України «Про вищу освіту», якість вищої освіти – це «сукупність якостей особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і обумовлює здатність задовольняти як особисті духовні й матеріальні потреби, так і потреби суспільства». Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, що відображає компетентність та відповідність до стандартів вищої освіти, в яких помітно зміщуються акценти в бік професійної компетентності випускників. Усе це неможливо реалізувати без системних змін у змісті управління освітою та вищою школою, зокрема медичною. Однією із таких системних змін є запровадження моніторингу якості освіти за всією освітньою вертикаллю, що забезпечує збір та аналіз відповідних даних про процеси навчання й розроблення подальших необхідних змін на основі цього аналізу. Комплексна система моніторингу дозволить оцінити динаміку та якість ключових компонентів медичної освіти, у тому числі зміст та умови освіти, методи викладання, академічну успішність, управління освітою, викладачів та представників адміністрації.

Статті, наведені у збірнику, дають можливість краще зрозуміти різноманітні педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів та сприяють активізації навчального процесу та покращанню якості освіти.

УДК 378.091.26(062.552)
ББК 74.58(4УКР)

© Харківський національний
медичний університет, 2015

діяльності, удосконалює компетенції, навчає працювати на випередження, почувати себе вільно під час висловлення своєї думки, спокійно сприймати зауваження, формує особисту позицію щодо сприйняття змісту навчання, стимулює розвиток не тільки студента, але й викладача [3].

Література:

1. Алханов А. Самостоятельная работа студентов / А. Алханов // Высшее образование в России. – 2005. – № 11. – С. 86–89.
2. Степко М.Ф. Проблеми вищої освіти в контексті Болонського процесу / М.Ф. Степко // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 75–81.
3. Сурмин О.П. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / О.П. Сурмин, А. Сидоренко, В. Лобода. – К.: Центр инноваций и развития, 2002. – С. 286.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ФАХОМ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Щербина М.О., Кузьміна О.О.

Якість освіти в медичному вищому навчальному закладі (ВНЗ) нерозривно пов'язана з питаннями організаційно-методичного забезпечення (ОМЗ) викладання дисципліни, удосконалення методики підготовки та проведення основних видів занять зі студентами, з урахуванням вимог державного освітнього стандарту, застосування у викладанні наочних посників, сучасних технічних засобів навчання, здійснення контролю успішності та якості підготовки студентів [1].

Наявність на кафедрах навчальних типових програм та навчально-методичної документації забезпечує чітку організацію викладання предмета й сприяє успішному засвоєнню матеріалу студентами [2].

Основними цілями й завданнями ОМЗ кафедри є проведення на високому рівні педагогічного процесу, надання допомоги студенту в самостійному вивченні теоретичного матеріалу, контроль знань студента (самоконтроль, поточний контроль і проміжна атестація), методичний супровід організації лекцій і практичних занять [3].

ОМЗ кафедри повинно поєднуватися з наявністю кваліфікованих викладачів, які зобов'язані всебічно вдосконалювати процес навчання, проводити виховну роботу, прищеплювати студентам уміння й бажання постійного поповнення своїх знань з оволодіння майбутньою спеціальністю [4].

Отже, метою цієї роботи було проведення аналізу ефективності ОМЗ якості навчального процесу на кафедрі акушерства та гінекології № 1 Харківського національного медичного університету (ХНМУ).

Основна частина. Предмет «Акушерство та гінекологія» є одним з основних у структурі освіти в медичному ВНЗ. ОМЗ клінічних кафедр даного профілю має велике значення в підготовці майбутніх лікарів та спрямовано на вивчення питань репродуктивного здоров'я жінки, ведення вагітності, пологів, післяпологового періоду та періоду новонародженості. Основна мета викладання предмета «Акушерство та гінекологія» – забезпечення високого рівня теоретичної та практичної підготовки студентів до самостійної лікарської діяльності [5].

ОМЗ кафедри спрямовано на забезпечення якості підготовки майбутніх лікарів, раціональну тактику організації навчання студентів, відповідно до нових тенденцій в освіті.

Для оптимізації навчального процесу та відповідності його сучасним вимогам останнім часом у програму викладання акушерства та гінекології впроваджені нові методики освіти: перехід на кредитно-модульну систему навчання, створення нових типових програм з дисципліни, введення для оцінки знань випускників ВНЗ ліцензійного іспиту «Крок 2», нові накази та протоколи МОЗ України. У зв'язку з чим кафедрою видані нові підручники «Акушерство та гінекологія» українською, російською та англійською мовами, у яких поєднана інформація з класичного акушерства та гінекології, сучасних методів діагностики й лікування хворих з позиції доказової медицини, новітніх методик викладання дисципліни, згідно з типовою програмою вивчення предмета та вимогами Міністерства освіти та науки України, у відповідності з організацією навчального процесу.

Викладач повинен досконало володіти сучасною методологією, творчим підходом до викладання матеріалу, професійною майстерністю та бути принциповим до контролю рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок студентів.

Для оптимізації умов освітнього процесу на кафедрі й систематизації ОМЗ, співробітниками розроблені навчальні плани, типові програми, посібники, методичні рекомендації для читання лекцій і проведення практичних занять, наочні засоби навчання, матеріали контролю знань (тести, контрольні питання, ситуативні задачі, завдання для самостійної роботи тощо), наочні посібники, мультимедіа та інше, що дозволяє раціонально організувати навчальний процес відповідно до сучасних тенденцій в освіті.

Кафедра приділяє велику увагу розвитку електронних навчальних ресурсів, що допомагають самостійно або за допомогою викладача освоїти тему практичного заняття або лекції. Електронні навчальні ресурси розроблені до кожної теми заняття й включають ситуативні задачі, контрольні питання, тести, фантомні теми, що допомагають імітувати процеси пологів, акушерських та гінекологічних маніпуляцій і операцій.

ОМЗ є вирішальним фактором у розвитку інтерактивного навчання студентів у процесі оволодіння клінічною практикою. При проведенні навчального процесу на кафедрі акушерства та гінекології № 1 студенти мають унікальну можливість проаналізувати різні варіанти патологічного стану вагітної, або гінекологічної хворої, отримати додаткову інформацію від фахівців, навчитися аналізу та вірному рішенню відносно тактики лікування хворої та прийняття рішень подальшого ведення пацієнтів.

Велике значення в забезпеченні ефективної системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу, а також з метою надання методичної допомоги студентам і викладачам, на кафедрі розроблені та видані методичні рекомендації для студентів, викладачів та методичні вказівки з ургентних станів в акушерстві та гінекології.

ОМЗ кафедри в навчальному процесі сприяє засвоєнню студентами практичних навичок з акушерсько-гінекологічної допомоги, які відпрацьовуються на фантомах або акушерських муляжах. При використанні фантомів у процесі підготовки студентів важливо пам'ятати, що умови вико-

нання, маніпуляції, інструменти та допоміжні матеріали повинні максимально відповідати реальній клінічній ситуації.

ОМЗ якості навчального процесу включає також самостійну роботу студентів, яка проводиться за індивідуальним навчальним планом. Само-стійна робота студентів складається з підготовки до заняття за певною темою, пошуку та вивчення додаткової літератури, написання рефератів, історій пологів та гінекологічних хворих.

Кафедра приділяє велику увагу підготовці студентів до ліцензійного іспиту «Крок 2» та державних іспитів з акушерства та гінекології. У зв'язку з чим, викладачами розроблено методику тестування поточного контролю знань студентів, яка забезпечує одночасну перевірку засвоєння матеріалу й формує мотивацію до самопідготовки та свідомого навчання.

ОМЗ з дисципліни передбачає набуття знань студентами щодо вирішення професійних завдань та вміння надавати ургентну медичну допомогу при екстремальних станах в акушерстві та гінекології.

Висновки. ОМЗ системи внутрішнього моніторингу навчального процесу на кафедрі акушерства та гінекології №1 ХНМУ, є потужним засобом управління підготовкою майбутніх лікарів і повинне бути спрямованим на подальше удосконалення знань та клінічної майстерності студентів під керівництвом досвідченого викладача, з використанням електронних навчальних ресурсів, інтерактивного навчання, ефективної системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу, сучасних фантомів, які підвищують якість засвоєння студентами практичних навичок з акушерсько-гінекологічної допомоги.

Перспективи подальшого удосконалення ОМЗ з метою підготовки майбутніх медиків полягають у необхідності розробки сучасної системи контролю за ходом і якістю засвоєння студентами навчального матеріалу.

Література:

1. Кочетов С.И. Комплексное методическое обеспечение учебного процесса современными средствами обучения / С.И. Кочетов. – М.: Высшая школа, 2014. – 221 с.
2. Милерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних вузах / В.Є. Милерян. – К., Медицина. – 2012. – 80 с.
3. Воропай Л.Б. Основні засади розвитку вищої освіти України / Л.Б. Воропай. – Вища школа, 2013. – № 2. – С. 12–15.
4. Галкін М. Підготовка спеціалістів вищої кваліфікації – фундамент розвитку України / М. Галкін. – Вища школа, 2010. – № 3. – С. 26–32.
5. Сакнар О. Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи / О. Сакнар. – Вища школа, 2013. – № 3. – С. 80–85.

Скорбач Т.В., Самолисова О.В., Антонович С.О. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ХНМУ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	130
Старкова І.В., Паращук В.Ю. МОНІТОРИНГ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ	132
Степаненко О.Ю., Деева Т.В., Карамишев В.Д., Панасенко В.О. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	134
Степанова О.В., Железнякова Н.М., Зелена І.І., Панченко Г.Ю. СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА ЯК РЕЗУЛЬТАТ СФОРМОВАНOSTІ САМООСВІТНЬОЇ ДОМІНАНТИ ..	136
Терещенко А.О., Шиян Д.М., Колісник І.Л. ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ТЕОРЕТИЧНИХ КАФЕДРАХ ДЛЯ СТУДЕНТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»	138
Хаустов М.М., Бачинський Р.О., Гордієнко Н.О., Поручіков В.В. ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ІНТЕГРОВАНІЙ ІСПИТ «КРОК 2» ЯК МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	140
Чумаченко Т.О., Романенко Т.А., Макарова В.І., Ждамарова Л.А., Рижкова Т.А. ОЦІНКА ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗА ДАНИМИ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ	143
Шевченко О.С., Чопорова О.І. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МОНІТОРИНГУ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ	145
Щербина М.О., Кузьміна О.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ФАХОМ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»	148
Бабак О.Я., Зайченко О.Є., Панченко Г.Ю., Молодан В.І., Супрун С.А ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1 ХНМУ	151
Бабак О.Я., Панченко Г.Ю., Зайченко О.Є., Железнякова Н.М., Зелена І.І. ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА В МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТА	153

Навчально-наукове видання

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ
ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ
ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали XLIX навчально-методичної конференції

Відповідальний за випуск В.Д. Марковський

Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк.10,25.
Наклад 100 прим. Зам. № 15-3341.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdat@knmu.kharkov.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.